

BIBLIOTHEKEN VOOR EEN DUURZAME TOEKOMST

HANDVEST VOOR DE
EUROPESE
VERKIEZINGEN 2024

1

BIBLIOTHEKEN GARAN- DEREN GELIJKE TOEGANG

Stel bibliotheken in staat iedereen toegang te geven tot cultuur en onderwijs, zodat ze bijdragen aan deze Europese rechten

2

BIBLIOTHEKEN ALS BASIS VOOR LEVENDIGE DEMOCRATIEËN

Stel bibliotheken in staat als ruim te voor burgerschaps-
emancipatie te fungeren
ten behoeve van een
democratisch Europa

3

BIBLIOTHEKEN DRAGEN BIJ AAN KRACHTIGE INNOVATIE

Stel bibliotheken in staat te
fungeren als ruggengraat
van inclusieve, effectieve en
open wetenschap, zodat ze
bijdragen aan een
innovatief Europa

4

BIBLIOTHEKEN VORMEN HET GEHEUGEN VAN EUROPA

Stel bibliotheken in staat ons erfgoed te beschermen en ontsluiten, zodat zij een Europa kunnen realiseren dat opereert vanuit kennis van het eigen verleden en daarop voortbouwt

5

BIBLIOTHEKEN STIMULEREN WERELDWIJDE ONTWIKKELING

Zorg ervoor dat bibliotheken in partnerlanden kunnen leren en bloeien, voor een veiligere wereld met sterkere Europese invloed

BIBLIOTHEKEN VOOR EEN DUUR- ZAME TOEKOMST

**HANDVEST
VOOR DE EUROPESE
VERKIEZINGEN 2024**

1

BIBLIOTHEKEN GARANDEREN GELIJKE TOEGANG

Stel bibliotheken in staat iedereen toegang te geven tot cultuur en onderwijs, zedat ze bijdragen aan deze Europese rechten

Bibliotheken zijn toegangspoorten tot kennis en informatie, van klassieke literatuur tot de nieuwste onderzoeken. Ze vormen voor veel Europeanen dé lokale culturele infrastructuur en bieden een ruimte om geïnspireerd te worden, je veilig te voelen en op te laden. Cruciaal is dat zij het fundamentele mensenrecht vervullen om deel te nemen aan het culturele leven in de maatschappij.

Daarnaast zijn ze ook belangrijke spelers op het gebied van buitenschools onderwijs, waarbij ze digitale vaardigheden, geletterdheid en media-bijbscholing bieden aan diverse groepen in onze samenleving. Door hun diepgaande kennis van de behoeften en culturen van hun gebruikers ontwikkelen ze programma's die een echt verschil maken in het leven van mensen en nieuwe kansen bieden.

Onder het huidige mandaat heeft de overeenstemming over het EU-werkplan voor cultuur, de mogelijkheid gecreëerd om het inzicht in deze rol (en hoe we deze kunnen versterken) verder te vergroten op Europees niveau. Nu is het tijd voor daden!

Wij dringen er daarom bij de Europese Unie op aan om:

- Financieringsstromen toe te wijzen aan EU-programma's voor onderwijs en cultuur waarbij bibliotheken betrokken zijn
- EU-brede training en *peer learning* voor bibliotheekprofessionals te faciliteren en ondersteunen, inclusief het delen van portalen en tools tussen bibliotheken in verschillende lidstaten
- Bibliotheekinfrastructuren (analoog en digitaal) te versterken zodat elke Europeaan kan profiteren van geweldige bibliotheekdiensten

BIBLIOTHEKEN VOOR EEN DUURZAME TOEKOMST

HANDVEST VOOR DE EUROPESE VERKIEZINGEN 2024

2

BIBLIOTHEKEN ALS BASIS VOOR LEVENDIGE DEMOCRATIEËN

Stel bibliotheken in staat als ruimte voor burgerschapsemancipatie te fungeren ten behoeve van een democratisch Europa

Wij geloven dat bibliotheken burgers in staat stellen een democratisch, sociaal betrokken, en digi-inclusief Europa te creëren. Het zijn niet alleen ruimtes voor individueel leren en van cultuur genieten (wat op zichzelf essentieel is voor de democratie), maar ook belangrijke ruimtes voor het opbouwen van gemeenschaps- en maatschappelijke betrokkenheid. Het EU-werkplan voor cultuur erkent deze veelzijdige rol van bibliotheken als brugbouwers.

Een bijzonder belangrijke rol van bibliotheken is het bevorderen van de integriteit van informatie en de vaardigheden om deze op waarde te schatten en herkennen. In heel Europa zijn bibliotheken al geruime tijd actief in het ontwerpen van dit soort programma's voor de gemeenschap. Bibliotheken moeten nu systematisch worden opgenomen in nationale en Europese strategieën om hun bijdrage nog verder te vergroten.

Bibliotheken maken ook deel uit van elke bredere inspanning om beter geïnformeerde besluitvorming te garanderen, zowel bij regeringen en parlementen als bij de bredere bevolking. En naarmate het belang van kennismangement als basis voor veerkracht en innovatie groeit, zal Europa steeds meer behoefte hebben aan allerlei soorten bibliotheken.

Wij dringen er daarom bij de Europese Unie op aan om:

- Specifieke begrotingslijnen op te nemen in EU-financieringsprogramma's ter ondersteuning van activiteiten rondom burgerbetrokkenheid in openbare bibliotheken en EU-brede opleidings- en *peer learning*-processen voor bibliotheekpersoneel
- Verder onderzoek initiëren naar participatieve en burgerbetrokkenheidsactiviteiten in openbare bibliotheken, en de noodzaak onderstrepen dat bibliotheken een centrale rol spelen in strategieën voor informatie-integriteit
- Samen te werken met openbare bibliotheken om met EU-burgers te communiceren over beleidsgelateerde onderwerpen, waaronder democratie, duurzaamheid en de digitale transitie

BIBLIOTHEKEN VOOR EEN DUURZAME TOEKOMST

HANDVEST VOOR DE EUROPESE VERKIEZINGEN 2024

3

BIBLIOTHEKEN DRAGEN BIJ AAN KRACHTIGE INNOVATIE

Stel bibliotheken in staat te fungeren als ruggengraat van inclusieve, effectieve en open wetenschap, zodat ze bijdragen aan een innovatief Europa

De Europese Unie is reeds een wereldleider op het gebied van open wetenschap, en ondersteunt de ontwikkeling van infrastructuren en beleid (op institutioneel, nationaal en internationaal niveau) om dit te verwezenlijken. Het plukt daar de vruchten van als het gaat om het tempo, de kwaliteit en het bereik van de onderzoeksresultaten.

Europa kan de onderzoeksbasis de komende jaren blijven versterken, niet alleen door het huidige uitstekende onderzoekswerk voort te zetten, maar ook door ervoor te zorgen dat de bredere benadering van wet- en regelgeving hiermee in harmonie is.

Bibliotheken zijn daarnaast toonaangevend in het benutten van het potentieel van burgerwetenschap. Dit heeft een enorm potentieel om geletterdheid en begrip van de wetenschap bij het publiek op te bouwen, maar ook om soorten onderzoek mogelijk te maken die anders misschien niet mogelijk zouden zijn.

Wij dringen er daarom bij de Europese Unie op aan om:

- De bestaande focus op open wetenschap opnieuw te bekrachtigen en versterken, met name d.m.v. maatregelen die zekerheid en duidelijkheid bieden (zoals tweedelijns-publicatierechten en het vereenvoudigen van rechtenbehoud)
- Onderzoek als een regelgevingsbeginsel te bekrachtigen en te zorgen dat het proces daarom heen (zoals auteursrechten, beoordeling van de impact, en de bevordering van concurrentie en markten) dit eerder aanvult dan ondermijnt
- Steun te verlenen aan het bevorderen en delen van effectieve ervaringen met burgerwetenschap en de rol van bibliotheken daarbij

BIBLIOTHEKEN VOOR EEN DUURZAME TOEKOMST

HANDVEST VOOR DE EUROPESE VERKIEZINGEN 2024

4

BIBLIOTHEKEN VORMEN HET GEHEUGEN VAN EUROPA

Stel bibliotheken in staat ons erfgoed te beschermen en te ontsluiten, zodat zij een Europa kunnen realiseren dat opereert vanuit kennis van het eigen verleden en daarop voortbouwt

Bibliotheken zijn essentiële onderdelen van de Europese infrastructuur die het geheugen van Europa in stand houdt en ervoor zorgt dat we in de toekomst kunnen putten uit de lessen en sterke punten daarvan. Toch wordt *documentair* erfgoed nog (te) vaak buiten beschouwing gelaten bij het onderzoeken van de rol en het potentieel van ons Europees erfgoed.

Veelbelovende initiatieven zoals het *New European Bauhaus* moeten rekening houden met dit soort erfgoed, waarbij de internationale voortrekkersrol van Europa om cultuur te integreren in het bredere ontwikkelingsbeleid moet voortbouwen op het werk van bibliotheken.

Het is ook van cruciaal belang om te blijven investeren in het Europees erfgoed (in al zijn diversiteit) en dat toegankelijk te houden voor alle Europeanen, waarbij iedereen de mogelijkheid heeft om uit dit erfgoed te putten en het te gebruiken om verdere creativiteit te stimuleren.

Wij dringen er daarom bij de Europese Unie op aan om:

- Ervoor te zorgen dat bredere cultuurprogramma's ten volle rekening houden met het belang en gebruik van documentair erfgoed, ook in de EU-aanpak van cultuur en duurzame ontwikkeling
- De herziening van de auteursrechtlijn aan te grijpen om te evalueren of toegang tot werken die niet meer in de handel zijn is toegenomen, en om effectievere toegang daartoe te bevorderen
- Te zorgen dat bibliotheken e-books kunnen verwerven en daar toegang toe kunnen geven via *born-digital* of gedigitaliseerde teksten

BIBLIOTHEKEN VOOR EEN DUURZAME TOEKOMST

HANDVEST VOOR DE EUROPESE VERKIEZINGEN 2024

5

BIBLIOTHEKEN STIMULEREN WERELDWIJDE ONTWIKKELING

Zorg ervoor dat bibliotheken in partnerlanden kunnen leren en bloeien, voor een veiligere wereld met sterkere Europese invloed

Via externe partnerschappen en ontwikkelingssteun kan de Europese Unie wereldwijd veranderingen bewerkstelligen. Uitwisseling met bibliotheeksystemen en bibliotheken in de rest van de wereld is een goed middel voor het versterken van inclusie, innovatie en groei in lokale gemeenschappen, mede door gebruik te maken van ideeën en ervaringen binnen de eigen bibliotheken in Europa.

De Europese Unie heeft tevens een belangrijke stem op het internationale toneel. De EU is vaak een voorvechter geweest van het opnemen van cultuur als ontwikkelingsdoelstelling, ook in de context van de EU en de G20. In de loop van de volgende bijeenkomsten daarvan zullen het Parlement en de Commissie een sleutelrol spelen in het opstellen van de Agenda voor na 2030.

Het werk van bibliotheken wordt tot slot mogelijk gemaakt door passende regels o.h.g.v. intellectueel eigendom. Toch hebben teveel andere landen niet de mogelijkheid of hulp gekregen om hun wetgeving op het digitale tijdperk aan te passen, en grensoverschrijdende samenwerking blijft complex. De EU kan, via de World Intellectual Property Organization en door handelsovereenkomsten, het voortouw nemen bij het helpen van andere landen om deze achterstand in te halen.

Wij dringen er daarom bij de Europese Unie op aan om:

- Ervoor te zorgen dat de eigen programma's ter ondersteuning van ontwikkeling in andere delen van de wereld, optimaal gebruik maken van bibliotheken als infrastructuur daarvoor
- Te blijven pleiten voor de noodzaak van cultuurdoelen in de ontwikkelingssamenwerkingsagenda voor de periode na 2030, evenals het belang van geïnformeerde en mondige samenlevingen
- Een positieve blik op internationale hervorming van het auteursrecht, zodat bibliotheken wereldwijd hun missie kunnen uitvoeren, zowel binnen als over de grenzen heen

BIBLIOTHEKEN VOOR EEN DUURZAME TOEKOMST

HANDVEST VOOR DE EUROPESE VERKIEZINGEN 2024

CONTACTPERSONEN

PL2030	Ilona Kish	ilona@pl2030.eu
EBLIDA	Mikkel Christoffersen	mikkel.christoffersen@eblida.org
IFLA	Stephen Wyber	stephen.wyber@ifla.org
NAPLE	Stuart Hamilton	shamilton@lgma.ie
LIBER	Martine Pronk	martine.pronk@libereurope.org

BIBLIOTHEKEN VOOR EEN DUURZAME TOEKOMST

HANDVEST VOOR DE EUROPESE
VERKIEZINGEN 2024

GEBRUIKERSGIDS

Het EU-beleid is van belang voor alle bibliotheken in Europa. Bibliotheken pakken de beleidsprioriteiten van de EU op en weerspiegelen die. De groene transitie, digitale bijscholing en het bevorderen van de democratie zie je al terug in hun programma's en activiteiten. Op hun beurt kunnen zij baat hebben bij EU-financiering, -middelen en -instrumenten. Door de eigen activiteiten te relateren aan de beleidsprioriteiten van de EU, kan ook de communicatie met lokale beleidsmakers en belanghebbenden verbeteren. Het communiceren van deze gedeelde visie op de Europese bibliotheeksector zal ons netwerk sterker maken!

Het Handvest is fase 1. Fase 2 start na de zomervakantie en daarover zult u later nog veel meer horen.

Wij willen dat het Handvest een hulpmiddel wordt bij de belangenbehartiging door bibliotheekverenigingen, bibliotheken zelf en bibliotheek- en informatie-medewerkers in de gehele Europese Unie. De mensen die in juni in het Europees Parlement worden gekozen, zullen ook beslissingen nemen die van invloed zijn op bibliotheken en daarom is het belangrijk dat zij begrijpen waarom ons werk ertoe doet en wat we nodig hebben om onze missie te vervullen.

Dit kunnen we het beste doen door er vroeg bij te zijn!

Het is nog onzeker wie in het nieuwe Europese Parlement zal zitten, hoewel het waarschijnlijk lijkt dat minder dan de helft van de huidige leden zal terugkeren en een aantal spraakmakende figuren met pensioen gaat.

Hier volgen enkele ideeën over wat u al met het Handvest kunt doen:

- Deel het op uw website en mediakanalen
- Deel het met de belangrijkste politieke partijen in uw land. U kunt ze zelfs vragen aan te geven in hoeverre ze de vijf belangrijkste ambities op de voorgaande pagina's ondersteunen, en wat ze eraan willen gaan doen
- Als u toegang heeft tot kandidatenlijsten voor de belangrijkste partijen, kijk dan of u iemand kent die een hart heeft voor bibliotheken (of een gerelateerd vakgebied, zoals een academicus, docent of gemeenschapsleider) en neem contact met hen op. Vraag hen wat zij vinden van de punten die in het Handvest aan de orde komen
- Als u reacties krijgt, deel deze dan op uw website! Maar ook als u dat niet doet, zal dit een mooie gelegenheid zijn geweest om met politici en partijen in gesprek te gaan
- U kunt het Handvest ook gebruiken in de communicatie met beleidsmakers en stakeholders op lokaal en nationaal niveau, en laten zien dat u deel uitmaakt van een sterk Europees netwerk.